

Марина Ігорівна ПОТОЧНЯК,

студентка Херсонського факультету
Одеського державного університету внутрішніх справ;

Роман Васильович БАРАНЕНКО,

кандидат технічних наук, доцент,
професор кафедри професійних та спеціальних дисциплін Херсонського
факультету Одеського державного університету внутрішніх справ

ПРОСТИТУЦІЯ: АРГУМЕНТИ НА КОРИСТЬ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ

За даними Міжнародного центру зниклих та підданих експлуатації дітей Україна обіймає одне з перших місць у світі за темпами зростання порушень прав дитини, насильства над дітьми й дитячої експлуатації з використанням мережі Інтернет, зокрема, комерційній сексуальній експлуатації у формі дитячої порнографії, проституції, «сексуального» туризму [1].

Актуальність зазначеної проблеми для нашого суспільства не викликає сумнівів. Проте чи доречно говорити саме про викорінення проституції у будь-яких її проявах? Оскільки цілком зрозуміло, що це явище все одно існуватиме легально чи нелегально. Тому необхідно раціональніше підійти до вирішення зазначеної проблеми спираючись на зарубіжний досвід. Наприклад, у ФРН і Нідерландах секс-послуги можуть надавати виключно ті фізичні чи юридичні особи, які мають відповідну ліцензію. Особи, які такої ліцензії не мають, залишаються поза законом і надання послуг сексуального характеру за гроші карається згідно із національним законодавством. Натомість декриміналізація проституції дозволяє зробити усіх без винятку працівників секс-індустрії суб'єктами права, тобто тими, хто працюватиме за законом і кого цей закон захищатиме [2].

Показники дослідження, яке Український інститут соціальних досліджень ім. Яременка проводив у 2012 році, показують, що комерційним сексом у нашій країні займалися близько 50 тисяч жінок. За останні роки, як стверджують соціологи, цифра зросла мінімум до 100 тисяч. Цікаво, що ще у 2015 році правозахисна організація Amnesty International опублікувала доповідь, у якій закликала декриміналізувати проституцію у всьому світі. Amnesty International наголошувала саме на декриміналізації проституції, а не на легалізації [2]. Такі шокуючі цифри були у 2015 році, що ж тоді говорити про 2018? І взагалі, як можна уникнути тенденцій зросту цього гострого соціального явища?

Проституція – вступ за плату у випадкові сексуальні зв'язки, що не базуються на особистій симпатії, потягу. Характерною ознакою проституції є систематичність сексуальних стосунків з різними партнерами (клієнтами) та попередня домовленість про оплату (хоча ціна може бути заздалегідь не названа). Проституція є, як правило, основним або навіть єдиним джерелом доходів особи (чоловіка або жінки), яка займається нею [3, с. 333].

До 2006 року проституція в Україні була кримінально караним діянням, що давало можливість правоохоронцям керуватися ст. 303 Кримінального кодексу «Систематичне заняття проституцією» та згідно зі ст. 12 КК України відносити ці дії до категорії злочинів невеликої тяжкості.

Проте з прийняттям Верховною Радою України Закону «Про внесення змін до кримінального кодексу України щодо вдосконалення відповідальності за торгівлю людьми та втягнення в заняття проституцією» цей вид відповідальності перейшов до адміністративної. Кримінальна відповідальність передбачається лише у випадку створення або утримання місць розпусти і звідництва, сутенерства або втягнення особи до зайняття проституцією або втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність, що передбачається ст. 302, 303 та 304 КК України відповідно.

Згідно з Конвенцією ООН «Про боротьбу з торгівлею людьми і з експлуатацією проституції третіми особами» від 02.12.1949 року кримінальна відповідальність не поширюється на осіб, які безпосередньо займаються проституцією, що є свідомим вибором кожної людини [4].

Проводячи аналогію законодавства України з іншими країнами можна дійти висновку, що склались різні моделі регулювання взаємовідносин між державою та особами, що займаються проституцією. У Нідерландах та ФРН повії мають право звертатися до суду за стягненням грошей з клієнта, сплачують податки та у разі порушення своїх прав можуть звернутися до правозахисних організацій. Тобто легалізувавши даний вид діяльності, особи, які задіяні у цій сфері, можуть розраховувати на захист своїх прав з боку держави.

У Франції даний механізм працює за «шведською моделлю», згідно з якою прийнято криміналізувати осіб, що виявляють бажання скористатися сексуальними послугами. Цікаво, що в Іспанії повії отримують допомогу з безробіття, проституцію тут декриміналізовано ще у 1995 році. Проте у США заняття проституцією вважається діями, які спрямовані на порушення суспільного порядку.

Причини, що штовхають жінок на заняття проституцією, вражають своєю багатоманітністю. Неможна не враховувати як одну з причин і нестабільну суспільно-політичну ситуацію у нашій країні. Сьогодні є тенденція до збільшення кількості залучених до секс-індустрії, у першу чергу, через проведення військових дій на сході України. Адже багато жінок опинились у майже безвихідній ситуації: нестача продуктів та інших необхідних товарів, неспроможність прогодувати себе й, особливо, дітей, фактична неможливість

знайти стабільне джерело прибутку – ці фактори призводять до того, що жінки починають торгувати своїм тілом. Насправді, дуже важко сказати точно, наскільки збільшується чи зменшується кількість залучених до секс-роботи у довготривалій перспективі, у тому числі через те, що в Україні за послуги сексуального характеру існує адміністративне покарання [2].

Тому з урахуванням наведених фактів та зарубіжного досвіду можна виступити за легалізацію проституції в Україні, що дозволить перевести цей вид бізнесу до правового поля держави.

Список бібліографічних посилань

1. Кузнецов В. В. Нормативно-правове забезпечення протидії обігу дитячої порнографії // Міжнародне співробітництво ОВС у боротьбі з транснаціональною злочинністю : матеріали Міжнар. наук.-теорет. конф. (м. Київ, 24 берез. 2010 р.) / М. Г. Вербенський, В. Я. Горбачевський, Є. М. Моїсєєв, О. М. Джужа та ін. ; вступ. сл. М. Г. Вербенський. Київ : Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2010. С. 114–116.

2. Незручна проблема: що варто робити з проституцією в Україні (опитування) // Дивись Info : сайт. URL: <http://dyvys.info/2017/03/15/nezruchna-problema-shho-varto-robyty-z-prostytutsiyeyu-v-ukrayini-opytuvannya/> (дата звернення: 16.03.2018).

3. Юридический энциклопедический словарь / под общ. ред. В. Е. Крутских. 3-е изд., перераб. и доп. М. : Инфра-М, 2001. 450 с.

4. Конвенція про боротьбу з торгівлею людьми і з експлуатацією проституції третіми особами : від 02.12.1949 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_162 (дата звернення: 16.03.2018).

Одержано 19.03.2018